

DEVOJČICE ZA REVOLUCIJE

galina maksimović

sadržaj

navigacija	4
ne u baru ženska glavo	5
jedne te Druge	6
mater detinju	7
ćutale	8
sos	9
sir, upaljač, kalendar, plejboj	10
najbolje upotrebiti do datuma naznačenog na ambalaži	11
čokolada, dezodorans, šolja, spomenar	12
borbeno odbrambeno	13
tragovi	14
kad je zoki bez ruku jednom u nečemu pobedio	16
obruči i žeravica	18
prost spisak za <i>nemoj</i>	20
mnogo ćutale	21
trg	22
kraste	24
sramota da ko vidi	25
bokor	26
šljokice u bunaru	28
tavan, drvo, negde i ko je sledeći	29
poslednja radna akcija, prva i jedina takođe	30

<u>pod stolovima</u>	31
<u>krajnici</u>	33
<u>sise</u>	35
<u>nečitava</u>	38
<u>ko sme i koliko</u>	39
<u>sedmica</u>	42
<u>sise sise sise</u>	43
<u>dečaci</u>	44
<u>mačja</u>	45
<u>rendžeri i cigarete</u>	47
<u>podemos mejor</u>	48
<u>crna hronika</u>	49
<u>kuvano</u>	51
<u>vesti iz sveta</u>	53
<u>dobre devojčice</u>	54
<u>mala noćna muzika</u>	55
<u>lepa deca</u>	58
<u>makar lizni rakiju</u>	60
<u>izmišljanja</u>	62
<u>(pre)živele</u>	63
<u>kafane su naše</u>	64
<u>kafa, pivo, momci</u>	66
<u>najbolji čovek na svetu</u>	67
<u>red</u>	69
<u>grad</u>	71
<u>devojčice za revolucije</u>	74
<u>beleška o autorki</u>	76

navigacija

ovde ti je grad u kom su
proleterke i proleter
od blata i oblaka
mesili smislene živote
treći u jugoslaviji
po broju fabrika
prosutih oko reke
iz koje si navodno
supu mogla da skuvaš
da si živela u *onoj* jugoslaviji
a ne u onoj pogrešnoj

na kraju kraja grada
radnička kolonija iz šezdesetih
kojom su prevukli vinograde
pa u njoj tri veštačka peščana jezera
i pedesetak odsečno išpartanih ulica

onda naša ulica ni kratka ni dugačka
koju taksisti mešaju s onom ulicom pored

i u njoj kuće sa zidovima
od čeličnog dima
uglja, drva i cigara
što svačemu ne da da izađe

i kad se krene ovim putem
stigne se gde su nas zalivali da porastemo

- majke mlekom
- babe belom kafom
- očevi i dede pivom i rakijom

ne u baru ženska glavo

još onda dok smo pravile kolače od blata
znale smo da su dečaci nešto drugo

jer

- njima su roditelji dali nadimke da se zna da su nešto
- a nama imena puna da nam se niko ne smeje
- sem kad nas zovu kolektivnim samoobjašnjivim *ne bre ženska glavo*

i vikali su na nas

- ako nas nema pred mrak
- ako je blato na haljini
- kad zađemo u baru
- mazimo tuđe kerove
- penjemo se na kapije
- krademo kajsije
- deremo laktove

vikali roditelji

a kad oni ne stignu, onda ko stigne
bar je to lako i može svako

- ~~podsecati~~ odsecati ženske glave
- ajde, takav je red

jedne te Druge

devet nas je parova velikih očiju
šire se da vide sve i iza svega
pa trepću da zamrljaju viđeno
iz devet kuća galame zaglušene korovom
ili još gore – cvećem i fino farbanom kapijom

stalno zajedno i nikad jednako
jedna je imala lepu mašnu da joj se sve divimo
jedna mnogo mačaka da je sve pitamo zašto
jedna je bila najstarija da joj sve klimamo glavom
jedna nešto bogatija da joj sve pomalo zavidimo
jedna je živela skroz kod transformatora da nas sve mrzi da idemo po nju
jedna je imala deset godina i dečka da se ljube na blic da je sve puno pitamo
jedna htela da bude moćni rendžer da joj sve kažemo da je to glupo
jedna nije razumela ama baš ništa da je sve sažaljevamo
jedna je osvojila nagradu na teveu da joj ne verujemo da se to desilo

- možda smo ponekad mislile da smo veoma iste
- samo to nikad niko nije hteo da nam prizna

zato smo jedna drugoj zabadale drvene noževe
u srca od mokrog sunđera i u mermerna leđa

ja se ne sećam koja sam tačno bila.

mater detinju

dečaci su valjali kad se krade
kukuruz sa njive iza kolonije
da njima psuju mater detinju

dečaci su valjali da na ćošku
zapale vatru da svi zajedno
pečemo krađeni kukuruz
i da ga posle nikad ne jedemo

stariji dečaci posebno su valjali
da nas naši puste
da ostanemo duže
dok nas stariji dečaci paze

dok

- pečemo kukuruz za nejelo
- palimo palačke i kijamo
- pružamo ruke plamenu
- i ne razumemo o čemu stariji dečaci pričaju
- zašto se tako podlo kikoću
- i nikad neće da kažu zašto

i ne razumemo zašto je jedna od nas
što je tad imala jedanaest ili dvanaest
posle šetnje s tim jednim starijim dečakom
svaki dan plakala i ubrzo se odselila

pečeno nam cveće
koja od nas je rekla da je otišla
jer smo je zezale kako laže
da je dobila nagradu na teveu

ćutale

ne znam koliko nas danas
zna gde su ove ostale
koga i kako hrane
i koje lekove jedu

po diktatu kvarta
trač me uvek nađe
sokačkim kanalima
kroz mulj i žabokrečinu
nezakrpljenim drumovima
dođu mi vesti dana

pa sad znam:

- da opet sednemo zajedno oko vatre s kukuruzom
- mnogo bismo ćutale
- gledale u plamen zemlju blato
- možda bi neka konačno i pojela kukuruz
- mljackala protiv tišine

zbog svega od pre o čemu smo učile da ćutimo

SOS

brzo su počela nedogovorena druženja
pred prvootvorenom komšijskom radnjom
nas devojčice redovno su slali
po hleb i mleko i pivo i cigare
da čekamo u redovima do zauvek

„s.t.r. s.o.s.“
piše na prvoj svetlećoj reklami na koloniji
s.t.r – to su nam objasnili da je prodavnica
s.o.s. nisu mogli da nam objasne tako lako
tate su rekle
to je po TV kanalu na kome gledaju fudbal
mame su rekle
to je šifra za spasavanje

redovi su bili večni
i išlo se na čekove
pa si uz poručen pazar
mogla da promuvaš
i nešto slatko

jednom sam htela čokoladu
pa je nije bilo
pa reko onda ću sladoled
nije bilo ni ledenog

bilo me nešto sramota
da odem a ništa ne kupim
daćeš mi jedne maramice
rekla sam i izašla
s recikliranim WC papirom
i uslovljenim strpljenjem
da ponekad čekam do zauvek

sir, upaljač, kalendar, plejboj

prvo svesno sećanje:
naslonjena na frižider
u babinoj kuhinji
jedem komad sira
bez leba

mlekara, dedino preduzeće
razmazilo me je od tog prvog sećanja
dedi su za praznike slali pune kutije
kačkavalja, edamera, tost sira
kao nekad istaknutom radniku
sad valjda istaknutom penzioneru

pa gomile rokovnika i hemijskih
i upaljača da se igram kad niko ne gleda
i kalendara više nego što imamo zidova
da sa njih sečem slike
radnih ljudi od kojih neke znam
i pogona koje nikad neću znati

kad je deda baš baš ostario
do godina-povoda za loše viceve
u kutiji povrh sireva
pakovali su novogodišnje plejboje

samo što sam ja prva otvarala kutije zbog sira
i prva nalazila odštampane sise

posle su fabriku kupili neki francuzi
i više niko nije slao ni sireve ni plejboje

najbolje upotrebiti do datuma naznačenog na ambalaži

u mlekari su radili valjda svi

prvo deda
ceo radni vek
kao jogurt majstor
komšije s kojima delimo zid
komšije s kojima delimo baštu
na trakama i u menzi
i teča, on je vozio
jednom nekog zgazio pijan
posle robije ga vratili kao portira

i na kraju ćale
kad ga je izdala privatizacija prve firme
počeo je da vozi za mlekaru
da ga tamo privatizuju po drugi put
često je pijan i još uvek neotpušten
čisto zbog mog istaknutog dede

deda je odavno umro
a mi, familija, komšiluk
uglavnom se jedni drugima
pravimo mrtvi

odrasla sam i često glumim racionalnost
ali nikada ne kupujem ni jogurte ni sireve
ni ništa kad su iz te mlekare
čak ni kad su na sniženju

istekao im rok i ko će s tim da se zeza.

čokolada, dezodorans, šolja, spomenar

gde ti rade mama i tata
bilo je mnogo važno zbog rođedana
ako su u luksolu, svima poklanjaš kupke
ako u udarniku, čarape i hulahopke
ako u žitoproduktu ili ipoku
princes krofne ili dektrozu

ćale je radio u mlekari
a sir se iz nekog razloga
ne poklanja za rođendane
mama u fabrici „mideri“
al' ajd ti od blama
poklanjaj okolo gaće

pa sam poklanjala
čokolade šolje dezodoranse spomenare

onda su nekad zatvorili luksol udarnik žitoprodukt ipok
rođendani su i dalje bili na nekakvu radost
sa kasetofonima, sladoled tortom, kiflicama sa susamom
i onim sendvičima sa narendanim sirom
samo smo sada sve poklanjale
čokolade šolje dezodoranse i spomenare

nema iznenađenja
sem ako se sva familija
suzdrži da se ne posvađa oko politike
pa uspemo da se na miru igramo

borbeno odbrambeno

ona sa lepom mašnom
mešala je šta je spomenar šta leksikon
i onda smo sve prihvatile
leksikone kao spomenare
a ona što je htela da bude moćni rendžer
nikad nije htela lepo da se upiše
nego sve nešto u nizu odbrambenih mehanizama:

- ime: rozi moćni rendžer
- gde živiš: bogu iza tregera
- šta ćeš biti kad porasteš: sigurno ne guska kao ti

i pametno
šta ima da ostavljamo tragove

tragovi

1. nešto za početak?
zaturićeš ovaj spomenar, nadam se, zauvek
2. ime i prezime?
nezapamtljivo ukleto
3. ako imaš nadimak, napiši ga.
jedina od nas ga zapravo imam i uvek ću ga mrzeti i hoću i ja da sa svima vama nemam nadimak pa sad lažem da ga nemam
4. ulica i broj?
uvek ćeš ih znati i da ti ne napišem
5. broj telefona?
kroz koju godinu niko više neće koristiti fiksni, broj mobilnog ću stalno da menjam; svakako, ne zovi ako baš ne moraš
6. da li imaš brata ili sestru?
sestru, sada je često sa nama, ali jednog dana neće moći da se seti ko si
7. kada ti je rođendan?
oko onih dana koje hoću da prespavam
8. koliko si visoka?
najniža u vrsti
9. koliko imaš kg?
taman, ali za mnogo godina antidepresivi će odraditi svoje
10. opiši svoju kosu.
plava, duga, deda se skoro zaplače kad kratim krajeve. nekad će postati kratka i crvena i kad me sretnoš reći ćeš breee jedva sam te prepoznala
11. šta najčešće oblačiš?
nasleđenu odeću sestara od tetke, kad second handovi preplave grad, neće mi teško pasti
12. koji dezodorans koristiš?
sve one što ste mi ti i sve ostale poklonile za rođendane što taman potraju do sledeće godine
13. da li pevaš dok se tuširaš?
plačem
14. tvoja najveća mana?
ne znam za sramotu
15. tvoja najveća vrlina?
ne znam za sramotu
16. u kojoj si školi?
servo mihalj, i dan danas slavim dan škole, njegov rođendan, kao svoj
17. omiljeni čas u školi?
svi, samo da nisam kod kuće
18. da li ideš na neke sekcije i koje?
na sve, malo što volim, malo što svi misle da mi sve ide, a malo, opet, samo da nisam kod kuće
19. kakav si đak?

- đak generacije, za to te časte tri hiljade dinara i aplauz, a posle te niko za to ne pita
20. sa kim sediš u klupi?
sa najgorim đacima, stavljaju ih do mene da im pomažem da uče, mnogo kasnije saznajem da ja učim od njih
21. šta bi volela da budeš kad porasteš?
nešto daleko odavde
22. najbolji drug/drukarica?
ovi sa kojima ću se posle izbegavati na ulici ili, ako se sudarimo, vikati „javi se nekad za kafu“ i odmah nestati iz „nekad“
23. omiljena boja?
koja god da je omiljena boja moje trenutne simpatije; kasnije će to biti samo i konačno Crvena
24. kada si poslednji put plakala?
možda i sad plačem, i posle ću, dugo, mnogo, do dvadeset četvrte godine kad ću bez upozorenja i objašnjenja uglavnom prestati
25. čega se bojiš?
da ćemo se udaljiti; hint – desiće se naglo i lako; i, razumećeš me, plašim se zokija bez ruku
26. omiljeni film?
peti emelent, jer sam samo to do kraja gledala; posle ću ih videti hiljade i videti da ne može da se ima jedan omiljeni
27. šta slušaš od muzike?
sve sem narodnjaka sve dok ne počnem da slušam samo narodnjake
28. šta čitaš od časopisa?
svako smeće koje nađem, bravo, bravo girl, ok, hej, čitam strane sa savetima koji izgleda nisu za nas pisani, inače ne znam što bi bili ovako neprimenljivi
29. ko je tvoj idol?
komšija drago, uči me da igram fudbal, donosi nam grožđe iz svog dvorišta, posle me gnjavi crkvom i bogom i posle više nikad nemam idole
30. gde bi najviše volela da putuješ?
u englesku i afriku; posle ću videti i jedno i drugo i misliti kako je svet tesan i nezgodan kao naša ulica
31. a sad najvažnije – da li imaš simpatiju i kako se zove?
verovatno da, mnogo će ih biti, imena nevažna, nadimci „zašto“
32. da li se i ti sviđaš svojoj simpatiji?
ponekad, nažalost, da
33. šta si u horoskopu?
devica, i bar to se nikad neće menjati
34. šta sakupljaš?
odbrambene mehanizme i dan danas, kao, uostalom, i sve mi

kad je zoki bez ruku jednom u nečemu pobedio

bile su dve vrste strašnih priča kad se skupimo uveče

1. izmišljene
 - o duhovima iz napuštenih kuća po obodu kolonije
 - o utvarama žena u belom što stopiraju na drumu
 - o čudovištima od vodene trave u naša tri jezera
2. stvarne; dobro, njih je baš mnogo vrsta, ali na primer:
 - one što se dese oko kritične tačke između terena na male goliće i kafane sa muralom dede s jagodinskim pivom
 - one kad se jednom godišnje neko mlad tragično utopi u jezeru
 - one kad nekog odvedu u zatvor a on neki miran povučen i svima dobar

(ima i onih najstvarnijih
što su se lepile po našim zidovima iznutra
ali to je već suviše nedobognikom
i te priče neće tek tako da se kažu)

jedna od ovih običnih stvarnih i strašnih priča
jeste priča o zokiju sakatom do ramena
zokiju kom smo se divile što zna
nogama da jede, nogama vozi traktor

ode zoki u kafanu
razvali se ko i svi
i kreće takmičenje

jedan kaže kolko je prošli mesec zaradio
sledeći kaže ja sam dosta više
sledeći kao kaže još više
zoki ćuti, jer znaju da pije na crt

jedan kaže popio je sinoć deset piva
sledeći kaže jedanaest
sledeći isto jedanaest al' pio je i rakije
zoki ćuti, svi znaju da zoki pije umereno

jedan kaže prebio je ženu eno je sva u modricama
pa drugi nije to ništa eno ona moja piša krv
pa treći kaže moja od bolova ni da mrdne iz kreveta
zoki ćuti, njemu to nikad nije ni palo na pamet

ode zoki kući i sve se misli srećan je s njom
nije bečka lepotica, koščata je, al' vole se ko deca
ne bi je ni takao ni kad bi imao kako

al' prođu neki dani i prođe još kafane
i još takmičenja
ko je čime i koliko grdno dokačio ženu
i zokiju bude krivo
zna da mu se sakatom smeju makar u sebi

i ode zoki još jednom kući i onda šutne ženu
da poljubi patos
i uzme da je gazi, šutira je, gazi, šutira, gazi
i oće di a podvikne al' ne zna šta
pa više u sebi na kafanske kompanjere
na, na, oni će njemu da se smeju
pa makar i u sebi

žena se tu, što kažu, nije snašla
i posle joj danima ili godinama nije bilo dobro
a zoki je za svoj podvig
danim bio čašćavan pivom

eto, tako su tate pričale našim dečacima
a naši dečaci nama
dečaci su se smejali na to
a mi smo za svaki slučaj prelazile ulicu
kad vidimo sakatog zokija
krvavih ruku

obruči i žeravica

neke od priča iz ulice
postale su strašne tek posle

na primer

leti su odnekuda dolazili mečkari
sa olinjalom mečkom u suknji od veštačkog cveća
i metalnim obručem sa šipkom do leđa
da mečka ne podivlja

očevi naši iznesu za mečku gajbu piva
mečka stuče zidarca u cugu
mečkari puste glas i lupaju u kante
igra mečka!
igra mečka!

mi se sve postrojimo
stidljivo pa sve bliže
sve kolko nas puste
pa igramo i mi
tada nam još ne daju piva
još ne vidimo obruč
ni šipke do svojih
povijenih leđa

dečaci stanu sa strane
gledaju sa drveća
bacaju kamenje mečki
a pogađaju nas
i neće bliže da priđu
ne tako kao mi

očevi nam zauraju
od pivske pene i smeha
igra mečka!
igra mečka!
igra mečka!

majke mečkarima iznose
para i kolača

kažu valja se protiv uroka
da mi ti sine ne budeš trontava

mečkari vode mečku u sledeću ulicu
dok se zverina negde ne sruči od piva

tek ćemo posle saznati da je mečka
učila da igra na žeravici
ništa drugačije nego sve mi.

prost spisak za *nemoj*

- nemoj u kola sa nepoznatima
- nemoj dalje od ulice mladosti tamo su svi nepoznati
- nemoj dalje od adi endre tu počinju mađari
- nemoj da visiš na kapiji kad prolaze đubretari
- nemoj da si bezobrazna odneće te cigani
- nemoj u jezero zmije su tamo a ti jedva da plivaš
- nemoj noću do ćoška znaš da ima pijanica
- nemoj noću do ćoška srešćeš/naljutićeš oca
- nemoj da kažeš da je pivo za tatu reci da je za komšiju
- nemoj da se objašnjavaš šta kupuješ za komšiluk kupuješ i tačka
- nemoj da napadaš prva al ako neko napadne – prst u oko šut u jaja
- nemoj da mi odgovaraš dok si pod mojim krovom
- nemoj da pričaš gluposti okolo desilo se pa šta ako se desilo ali nemoj da pričaš okolo
- čuješ li gusko da nikom više nisi zucnula

mnogo ćutale

neizrecivo, neiskazivo, nepojmljivo i druga ćutanja
ne postoje
postoje rećenice
za koje su nas učili kako da ih progutamo

pojma nemate šta ste mi uradile
vi i sve naše majke babe tetke

toliko smo zajedno ćutale o svemu
da danas em neću da umuknem
em više i ne znam

zato mi ponekad dođe
da se više nikad ne sretnemo

trg

bila sam na četiri protesta
samo ove nedelje
svetom besni nepoznati virus
i još nekoliko manjih apokalipsi
na ulici sam jer kažu da opet liči
na ono opasno i sirovo
što nam je jednom donelo demokratiju
vežbam valjda to sirovo opasno
za kad stvarno dođe red na nas

sad ne znam je l' mi gore
što ću se možda zaraziti
ili što sam pred policijom
čiji su suzavci jedva
malo mlađi od mene
ili što marširam s tipovima
punim vlažnih snova
o povratku u srednji vek

- znate ih
- jedni takvi su nas pravili
- drugi rasli sa nama

ako se ipak opet sve sretnemo
neka to bude na ogromnom trgu
naša ulica odavno nije dovoljna
neka trg pukne u odjeku marša
kad nas konačno bude spremnih
i kada kažemo sve

tačno znam
ti što si živela kod transformatora
rekla bi naši su trgovci premali za sve nas
ti što si ljubila dečka na blic
rekla bi ja nemam vremena
i još neke biste rekle
da vas bole grla

- od cigara
- od svađe s muževima
- od urlanja na decu
- od ćutanja

a to tako nema veze
hajdemo i da ćutimo zajedno
jer su nam i tišine
vrisci

i mi iz naše ulice
i one iz mostarske i devetog maja
i iz one neasfaltirane do jezera
i iz ulica za koje i ne znamo
da sve stanemo na taj trg
da nas čuju kako ćutimo
naše su ćutnje eksplozije
ućutaće i oni
što nam večito kradu
vazduh iz pluća i glas iz grla

kraste

pala sam na protestu
i oderala kolena
kidam kraste kao onda
kad sam stalno bila oderana
a mama vikala tako deca rastu

ti što si bila najstarija i najglasnija
imala si bela kolena bez krasti
mrzele smo što si toliko lepa
da su ti i kolena prelepa

svima si nam naređivala
i lupala šamare ako te nerviramo
sve do jednog leta
kad si počela dosta da ćutiš
i da nosiš duge rukave na plus trideset

jednog dana tog leta na jezeru
sama si skinula te oznojane rukave
a mi ništa nismo smele da kažemo
kada smo te videle

ona moćna rendžerka pre toga
pričala je, naravno, tebi iza leđa:
- znam ja, ova nosi dugo jer joj rastu sise
- šta! ima već deset godina! pa i nama će uskoro!

ne sećam se sisa
sećam te se u kupaćem
belih ruku sa crvenim flekama
što nisu blande od komarca i nisu kraste
i opet niko ništa nije smeo da ti kaže
niko sem mene tupavice što sam ti rekla
- tako deca rastu

tako rastu devojčice kada ih očevi uhvate
u šupi iza kuće sa prvom cigarom
rastu sa ožiljcima sve do kostiju
što suše rezervoar sve radoznalosti
rastu sa dimom instaliranog straha
da se opet ikad usude na novo.

sramota da ko vidi

od svih floskula naših majki i baba
u grlu mi se zaglavilo jedno glupo
- stare staze se ne gaze
pod korovom uz staze
zakopani su momenti
zbog kojih nas je dugo do zauvek
pratila neka nelagoda

ni ti najbogatija nisi bila imuna
ti sa svojom fontanicom u velikom dvorištu
i kavezom sa ukrasnim pticama
i jedinim finim dečakom iz ulice
da mu se baš ti sviđaš
i nekim finim roditeljima
što ni na koga ne viču
pa ni jedno na drugo

sve ti to nije značilo ništa
kad si htela da nam pustiš kasetu pokahontas
a slučajno pustila roditelje
da dahću na nas s ekrana

koliko si samo plakala i
koliko smo te samo ogovarale

golotinja ko golotinja pa šta
vremenom smo naučile da je poštenija
nego mnogo šta drugo što smo videle

drugo je nas puklo tog dana
usađeno moralisanje
kadar što ozvaničava poraz
i preti:
- ne nadajte se
- stvarno fini roditelji ne postoje

naravno, o ljubavi pojma nismo imale

bokor

ti sa lepom mašnom
bila si i inače lepa i nesvesna toga
crvena traka uvezana u mašnu
mislila si, tvoje je jedino lepo

od ostalog si imala:

- dvojicu braće da te brane od drugih dečaka
jer samo oni smeju da te biju
- majku sa proširenim venama
da jedva stigne da te sretne između dve smene
- oca pijanog kamiondžiju isto ko ja
da ga mrziš a da ti viču nemoj tako otac ti je
- ogromno dvorište obraslo u šibljie
da zamišljaš da će jednom da te proguta
- kuću raspevanu od zavičajaca
ispod krova sa mahovinom
- eksplozije od svađa cele kuće
da se ne čuju od zavičajaca

povremeno si imala:

- dve ugneždene rode na banderi pred kućom
- piliće u šupi dok ne porastu za klanje

tvoji momenti od kojih te jure strah i sramota
nisu mogli da se sakriju u žbunje ni među zidove
tebe je otac kad mu dođe vijao po celoj ulici
pred svima nama i pod celim tihim nebom
da te izlema, jer je to doba dana
kad više nema rakije i kad ga pogodi pesma
i ono što on zove *šuplje bez zavičaja*
da te izlema da i braća nauče
kako će ako im se omakne žensko dete

ti bežiš dok te ne stigne
mi posedamo u travu
pravimo se da ne gledamo
čupkamo neko lišće
zovemo ga bokor

pričamo kako leči
kad imaš neku ranu

dobiješ batine tu pred svima nama
pa se mirno vratiš da se igramo
svaki put sem kad te dokači za kosu
i razveže ti crvenu mašnu

tad znamo da ni ono što smo zvale bokor ne pomaže

šljokice u bunaru

naš grad i dalje nema vodu za piće
ravnica još neukroćena
da ljudima bude šta im treba
da bi skroz bili ljudi

ali je naša ulica imala bunar

jednom je u našoj mesnoj zajednici
gostovala lutkarska predstava *mala princeza*
tu se princeza nagne nad dubok bunar
iz usta joj prsne milion šljokica
i tek tako gubi glas

naš bunar je plitak
nemaš ni gde da se nagneš
a grla nam puna
pauza i trotački

mala princeza
propričala je nekako
doduše tek pred aplauz
posle kog je više nije bilo

tavan, drvo, negde i ko je sledeći

bilo je kad smo prosto
 morale da ćutimo
 kad neko u ulici umre
 pa nas vode na saučešće
 da ćutimo po protokolu
 ne ceo minut ali tu negde

u našoj ulici
 ni kratkoj ni dugačkoj
 u svega par godina
 obesila se trojica

prvi, narkoman u krizi
 pukao je i otišao na tavan
 ostavio ženu i dvojicu sinova

drugi, dve kuće dalje
 našao je jedno stabilno drvo ringlova
 i otišao bez pozdrava za ženu i sina
 sa džepovima punim rešenja o otkazima

treći, na samom ćošku
 ne znam više ni zašto ni kako ni gde
 obesio se na žalost žene, švalerke i trojice sinova

ona naša što ništa nije shvatala posle trećeg je rekla
 blago našim dečacima što više nemaju ko da ih bije

mi ostale ništa nismo rekle
 sem jedne što je pitala
 šta mislite koji će sledeći

poslednja radna akcija, prva i jedina takođe

nekoliko ulica dalje
u predškolskoj ustanovi Sava Kovačević
jednom je naša sada već pokojna vaspitačica
organizovala radnu akciju
te devedesdevete je to valjda
poslednji put i to isključivo kroz zezanje
smelo tako da se zove

došla je cela kolonija
vrtić, zabavište
i ovi iz prvog razreda
i svačiji roditelji
da pokupimo smeće
za vikend narkomanima
da jedemo suve sendviče
pijemo sok crn i žut
da slušamo jednu te istu kasetu željka joksimovića
jer se niko nije setio da ponese još nešto

ničiji tata nije nikoga tukao
ničija mama nije plakala
svi smo u njihovoj priči
rasli baš kako treba
znali azbuku
i abecedu
brojali preko sto
bili fudbaleri
bili advokati
bili inženjeri
bile učiteljice
bile doktorice
bile glumice

i konačno nas niko nije dirao

mislim da je vaspitačica znala da mora
sve da nas časti taj jedan lep dan
i da je to što je taj dan nazvala „radna akcija“
bilo nekako važno da taj dan
bude kakav je bio

pod stolovima

devedesdevete
bila je radna akcija
u zabavištu
i bilo je bombardovanje
sa sirenama
na krovu zabavišta

sirena oglašava znak
da je večeras zabranjeno
da se krađu kukuruza

sirena zove na nesan u podrumima
ko nema podrum
nek ponese košmare pod stolove
s izuzetkom najmanje dece
za njih je mrak fioke
u velikim ormarima
jedva odškrinutih
za malo vazduha

babe su zavijale
„avione baci mi bombone“
rafali bombona preko ramena
kad kobajagi ne vidimo
i puzali smo po betonu
kupili ih i krckali bez pogovora
možda nisu avionske
al bombone su bombone

TV je zavijao
„ja sam ja toni bler
klempave mi uši“
to nam je bilo isto
ko magazin il zdravko čolić
pa smo i to pevale napamet

i napamet smo bežale od sirena
sve sem moje lude sestre
zapričane sa mačkama i psima
nju su stariji dečaci
napamet silom unosili

na prvi urlik
pre no potrče
pod svoj sto

samo su očevi smeli da ostanu
posle sirena
da uz pivo po krovovima
psovka nišane pilote

spavali smo pod stolom
majka otac sestra i ja
i ništa se ne sećam šta sam mislila

mogu samo da nagađam za sestru
- psi i mačke spavaju pod stolovima
- kad ćemo konačno postati psi i mačke?

krajnici

plašile smo se svega i svačega
i čuvale to za unutra
za u ćošak i za pod ćebe
a napolje je moglo da se vidi
samo šta se sve sme

test je bio ludi goran
tada u tridesetim
neprijatno pogrbljen, klempav
iskrivljenih usta i lica sa mladežima
pričali nam da je kao mali
ispušten na glavu
pričali nam da su ga
pogrešno operisali
pričali nam da su ga
pravila dva oca
pričali nam da mu ne prilazimo
jer će da nas ukrade

goran je smeo da šparta ulicom
uglavnom u proleće
u jedino vreme
što ne smeta za zdravlje
pa nam je bio kalendar godišnjih doba
proleće je kad on šparta
sve ostalo kad ga nema

koja sme najbliže da mu pride
ta je pobedila
krenemo u grupi
jedna se izdvoji bliže njemu
pa sledeća pretekne prvu
sve dok neka ne pride najbliže
pa se ludi goran okrene
i kaže:

- ti si barbika
- blago tebi ideš u ameriku
- imaš lepe krajnike

i sve mu se smejemo

i onda smo sve pobedile
na sekundu pred nesrećnikom
dok se ne rastrčimo po ulici

sise

ja sam svoju hrabrost pazarila sa jedanaest
na jednom od ona naša tri jezera
samo gde ste bile da to vidite

one sa dvanaest krale su mamama šminku
one sa trinaest išle su da se ljube
one sa četrnaest počele da puše
a one mlađe još su bile samo u ulici

sa jedanaest prestale su lutke
nakon što su odavno prestali
kolači od blata
sa jedanaest mora da se smisli šta ćeš

smislila sam da nisam više stalno u ulici

otišla sam sa dečacima na jezero
gde smo pre lovili žabe
ne ono gde se peca
ne ono gde je plaža
ono najgore iz kojeg vade pesak
i gde nema nikoga
- nisam smislila ništa pametnije

igramo odbojku u plitkom
samo se ja sakrijem u duboko
do ramena
da poreknem naznake sisa
i budem najgora u odbojci

jedan je tako zatresnuo loptu
da je skroz preletela
drugovi se mire s tim
da lopte više nema

uzmem i zaplivam ka lopti
a baš me briga za loptu
samo neću napolje
ne u kupaćem
ne sa sisama

misle zezam se
ja ne mislim

beži mi lopta
beže mi obale
viču mi da ne idem
ne čujem

uplićem se u vodenu travu
pri svakom petom zaveslaju

ne mislim
na brod za pesak
na belouške
na duboko

mislim
sigurno sam već umrla
i nastavila gde sam stala
jer devojčica koja ovo prepliva
ne može da umre skroz
i rađam se na drugoj obali

pristižu i dečaci
ne svi
ova dvojica što su stvarno drugari
i onaj jedan
što mu glupo
da devojčica sme da prepliva
a on ne

ne znam da l' bi i devojčica smela
da nije bilo sisa

nečitava

sve naše dečje hrabrosti
zasenila je žena iz sredine ulice

muž joj je bio
golubar pijanica i lajavac
ispijen i raspoložen
da je veoma časti
kad god je neko tu:
- što si debela
- što si glupava
- što si nikakva

a ona može da drekne
i da ga oduva
mož da ga nalema
i pojede
samo da je takav red

- e jebe mi se za red
sigurno je pomislila
i jednom stvarno
dreknula
nalemala ga
i oterala ga
da spava u golubarniku

pričale komšije
i još više komšinice
da je nečitava
bolesna u glavu
i ne zna šta radi
al' ovaj njen više nije smeo
da uvredi ni goluba

jednom sam je slučajno nazvala „mama“

ko sme i koliko

rodila sam se u pogrešnoj jugoslaviji
i nazvali su me po očevoj tetki
koju je znalo bar pola prave jugoslavije

ona je smela skoro sve

kao maloj braća joj nisu dala
da s njima svira harmoniku
harmoniku je jednom maznula
i partizanski trk u šumu
kad su je posle dva dana našli
lemali su je kako je ko stigao

posle je igrala rukomet
u ime velike jugoslavije
a posle još i fudbal
za inat ocu i braći

rukomet joj je prošlo
fudbal joj nisu oprostili
do reprezentacije
e kad se i to desilo
kad joj je tito klimnuo glavom
na nekom stadionu
prihvatili su da je sada
ugledna sportska radnica
pa makar i u fudbalu

i išla je svuda
od čikaga do bangkoka
do kanbere do najrobija
i pod stare dane
nije više imala mesta za foto albume

ona mi je vodila majku da me rodi
učila me da hodam jer drugi nemaju kad
nagovarala me na sport da i ja vidim sveta
i vozala me crvenim jugom da bar vidim grada

i ona se jednom davno zatreskala
i zakazala svadbu za 600 najbližih zvanica

u drugom mesecu trudnoće
prvi put ju je udario
na jutro venčanja
šamar
za drugi put sačekao je podne
istog dana
pesnica u stomak

ona je smela istog trenu
da pobegne u drugi grad
da ode kod *neke žene*
da joj traži
da je očisti
ofingerom

na kasnije zaprepašćenje
bar 600 najbližih zvanica

pa da pobegne iz zemlje
na jedno tri meseca
i da se jednom vrati
dok zna da je on traži
širom jugoslavije
s revolverom u džepu
i da ona njega nađe
i da mu nacрта
da joj više ne prilazi

i smela je da zauvek ostane
bez dece

jedino je slabo smela
da pomogne drugoj
da i druga nekad nešto sme

sestričini
kad je zatrudnela sa sedamnaest
kad je znala da se jebe
nek se snađe i da rodi

svojoj sestri
kad ju je muž
izbacio na sneg
našla je da ga jedi
u zimu

sestri majci i meni
svih godina neživota
ma da ga jebeš
lažeš da je baš tako

umrla je naravno
tokom olimpijade

posle je neko o njoj
napisao knjigu poezije
hvalospevi u dužinu
obožavanje u širinu
potrošeno na površinu

ni ja ne umem bolje od ovoga

ja bih pesme o tetkama
koje smeju
tako da smeju
i one oko njih
i to ne samo
da smeju samo skoro sve

pesme o tetkama
koje kad uđu u moju ulicu
i kad su jače i šire od ulice
hodaju s razumevanjem
a ne tako da im se cipele gade asfalta
i svih nas što njime svakog dana gacamo

sedmica

u broju sedam
skoro niko nikad nije živeo
sem povremenih podstanara
što jedva čekaju dalje

kuća zavučena
u korov upletena
ograda do neba
dvorište bez dna

kad god tu niko nije živeo
izmišljale smo:
- duhove
- ludake
- nesrećnike
- veštice
- grbave babe
- tužnu decu
- mnogo tužne dece
koju nikad nismo srele
ali klimamo glavama
da ih sve dobro znamo

uselimo ih
da ne zvrji prazno
da se i u toj kući
neko pošteno posvađa
da se neko ljudski pobije
da i tu neko dete propati

jer šta ima to izmišljeno dete
da ima više sreće od nas

sise sise sise

ti što si bila najbogatija
i tek nešto starija od nas
i što si prva imala sve
prva si nabavila i sise

ostale nismo verovala
da sise rastu kao zubi ili kosa
polako da jedva primetiš
i onda odjednom tu su

ne, nikako
mislile smo da te sise strefe
jednom kad dođe vreme
možda nešto kao birokratska katastrofa
daju ti ih na upisu u srednju
uz knjižicu, raspored i ŠV obrazac

mi nismo htele da te zezamo
da se ne izbaksuziramo
da se i nama ne desi
nismo htele ni da primetimo
a i ti si se dobro krila
ciljano pogrbljena u širokom

dečacima ipak ništa nije promicalo
jedva su čekali da se to nekoj desi
i nisu ti dali da prođeš ulicom
bez podsetnika na

SISE SISE SISE

sreća pa nisu znali
kad je koja dobila

dečaci

s tobom što si prva imala momka
da se ljubite na blic
bilo je lako takmičiti se

procedura je nepogrešiva
nađeš dečaka da ti se sviđa
kažeš svojoj najboljoj drugarici
da kaže njegovom najboljem drugu
i ljubite se iza škole
dok ti drugarica ne donese papirić sa porukom
“više te ne volim al možemo da budemo drugari”

tako su mi se desili
ovaj jedan što je i onda bio četnik
kad smo imali po deset godina
i tetovirani od petnaest kad sam ja imala dvanaest
i ovaj što je posle nešto odrobijao
i ovaj što ga još nisu uhvatili i nek ga i ne uhvate
i onaj malo stariji sa slomljenim prednjim zubima

do srednje škole i prvog zglavnog
bilo mi je poprilično muka
a sve se slažemo da sam prošla bolje
nego većina vas

glupo je gluplje najgluplje
što su nam se svi sviđali
teko onako da jedna drugoj
imamo šta da pričamo

al neka

bar uglavnom nisu bili iz naše ulice

mačja

ti sa mnogo mačaka
danas imaš svega jednog mačora u stanu
i punu torbu granula za ulične mekoće

ne spasavaš ih
nikud ih ne vodiš
one su tu da te podsete
da si jednom pobegla
od svojih mnogo mačaka
u begu iz spaljenog doma
požara gašenog rakijom

bežale ste majka i ti
baba vam je vikala da ste kurve izdajničke
i da ste se zajebale i videćete već
ćaća će prestati da pije kad tad

ti sve hoćeš da joj saspeš bes
na godine odbrane nereda
a gledaš po zarasloj bašti
od mačke do mačke
šta ćeš sa njima
šta ćeš bre s njima

danas se tešiš kako mačke
moraju da imaju tih devet života
a duše im šetaju od mekoće do mekoće
napuštanje u jednom životu
mora da se nadoknadi
boljim ljudima sledeći put
tebe sreću tek usput i sve znaju
znaju ti granule s ukusom izvinjenja

pokupila si od mačaka da znaš
da prespavaš toliko toga

a i mačke kad im nije dobro
pogotovo kad idu da umru
napuštaju svoje ljude

ti isto
svaki put kad umireš
bežiš od svih
najbolje među mačke

samo pojma nemaš koliko ti je života ostalo.

rendžeri i cigarete

ti što si mislila da ćeš da postaneš moćna rendžerka
završila si fakultet našla dobar posao u drugom gradu
i vratila se da se udaš za prvog komšiju
najfinijeg dečaka iz naše ulice
koji te je primetio tek kada si otišla
i eto vas sad
da nikad ne odete odatle

tu su vam sve izvesnosti ovog sveta
svi
roditelji
tvoji
njegovi
i pride
tuđi očevi
uključujući i one
što su ih bar žene
ako ne i ćerke
zauvek napustile

ti bi mogla da nam javljaš
da li su još živi
i koliko piju
samo bi te onda neka usput pitala
je li, a kako si ti

onomad kad sam ti svratila
mrzelo te je da sad tu nešto pričaš
tako se traći vreme za obaranje rekorda
u popušenim cigaretama
u tihom takmičenju ko će pre da umre
ti ili najfiniji dečak u ulici

prebrojala sam ti po dnevnoj sobi
trinaest kristalnih pepeljara
u jednoj nakrcane igracke rendžera
bez ruku bez nogu bez glave
sve sam pepeo, plastika i amnezija

podemos mejor

momenti bezbrižnosti
ono najlepše trivijalno
opteretilo je iščekivanje

nije se živelo za kolač od blata
ošišanu barbiku ni sveže kradenu jabuku
nego isključivo za ono veliko
što će sasvim sigurno doći

pa na primer
pre samolepljivih sličica
bile su one obične
sa kasandrom i esmeraldom
kupuješ blok sa dvadeset istih
i onda se menjaš
dok ti je svaka kao ogledalo

sve smo, prilepljene uz svoje babe
prilepljene uz blistave ekrane
učile da sirotice poput nas
kojima od detinjstva ništa ne ide
ipak završavaju sa dobrim čovekom
na velelepnoj hacijendi
tako nam se dugo obećavalo
u bloku sličica između drugih reklama

i onda smo čekale i čekale
frajera i hacijendu i konje

ako ništa drugo
svaka od nas danas
bar pomalo razume španski

crna hronika

ti što ništa nisi kapirala
prva si od nas završila u novinama
već negde sa sitno godina

tvoji su te slali da farbaš kapije za pare
a ti namicala više nego što si im govorila
i trpala profit profit u patike

u školu si dolazila samo na odmore
i na fizičko u trenerci flekavoj od farbe
da se tad svi druže sa tobom
sa parama
između bušnog dona
i pocepane čarape

i niko nije mario što ne nema mnogo
učiteljica ne
jer si nikakav đak
roditelji ne
jer i ne znaju gde si
i mi ne
jer ti zavidimo
jer i mi hoćemo da nismo u školi

između sveže farbe i para pod stopalima
bilo je mnogo dece sa neispunjenim željama
sendvič pepsi twist od litar sličice sličice sličice
svetska prvenstva i pokemoni
labelo i orbit žvake za one što će da se ljube
da svi dobiju ponešto što im treba
da i ti dobiješ poneku lepu reč

a bio je tu i onaj
što se motao oko prodavnice
triput stariji od nas
što nas je sve gledao
i taj je kao i svi svašta hteo

da te odvede za ruku
- da te otrgne od bela dana
u svoj topli dom
- u straćaru bez prozora
da on tebi nešto kupi
- aman ni vode ni kore leba
da skineš tu flekavu trenerku
- on ti ju je rastrgao
i da umukneš
- a vrištala si
pa te je on ućutkao

nismo to čuli od učiteljice
jer se to desilo već na raspustu
nikako nismo čuli od tvojih
krili su to od svega sveta
i mi smo jedne od drugih krile
šta smo to o tebi pročitale
krišom
u rubrici „crna hronika“

kuvano

tebe što ništa nisi kapirala
još jednom sam videla u novinama
mnogo godina kasnije

pisalo je da živiš u obližnjem selu
vrlo daleko od naše ulice
da si pošla za nekim od skoro pedeset
poštenim siromašnim domaćinom jakim ko konj
što ga je žena ostavila sa četvoro dece

tekst u stvari nije ni bio o tebi
nego o najstarijem od to četvoro dece
devetogodišnjaku koji muze krave
skuplja seno i dobro uči matematiku

a ti si u priči dobra maćeha
i za tebe su samo rekli da otkako si tu
sve je očišćeno i pospremano
i uglavnom se svaki dan jede nešto kuvano

u medijskoj proslavi siromaštva
koja se tih godina posebno zapatila
tekst je zaključio da devetogodišnjak ne mari
za kičmu krtu ko prut i poplave u plućima
i što je daleko da ode kod lekara
što za božić neće biti poklona
ko što ih nikad nije ni bilo
jer
pod krovom plodnog domaćina
u vašim je polupanim tanjirima kuvano

ne piše što raspuštenik
sam ne muze krave
sam ne skuplja seno
sam ne stvori to kuvano za svaki dan
ni što je ni kako uzeo tebe od dvadeset
tebe koja stvarno mnogo ne razumeš
niti si ikada bila kriva za to

tebe za članak nisu ni pitali ništa
kao što te ni mi uglavnom nismo pitale ništa

znamo da si nam bila drugarica
mi tebi nismo znale kako
tek danas ne bismo znale.

eto to sam još pročitala
na lokalnom veb portalu
sa oznakama porodica, praznici, život, srbija

vesti iz sveta

još vas je završilo u novinama
ovim lokalnim nedeljnim
što ih kod nas u ulici kupe tri kuće
pa ta tri primerka kruže
u ostalih trideset pet
e tamo sam vas viđala
samo u rubrici „venčani“
i sve se mislim dobro je
dok nisu zadnje strane

* razvedene ne stavljaju u novine
ta vest krene kroz cigle
pobegne kroz dimnjake
drveće i strujne žice
stigne me gde god da sam
ako treba da nazdravim

dobre devojčice

probaj da budeš dobra devojčica
kad te na hodniku škole
zalede koščate ruke
na zbunjenom telu
a njegov razredni kaže
šta ću mu to nevaspitano
to ludo ko struja

probaj da budeš dobra devojčica
kad ruke ispod tvoje klupe
istražuju granice modrica na butinama
a učiteljica ne vidi
ne kaže ništa ne radi ništa
i ne čuje kad joj kažeš

a najviše probaj da budeš dobra devojčica
sa svim drugim dobrim devojčicama
na času odeljenske zajednice
u redu za iste priče
o dodirima i modricama
dok razredni obećava
da je to samo faza

mala noćna muzika

simens a35!
mala revolucija!
prolazi vreme zmijice na nokiamama
i prvi telefon u boji
u čitavom petom dva
u tvom je džepu
i polifona melodija
mala noćna muzika
koju ćeš uskoro potisnuti
da se ni više od pola života kasnije
nećeš uvek sećati kako ide

a tada te je budila
kao pakleni alarm
u najsitnijoj noći
i posle klika na javi se

- muško dahtanje
- vrištanje tvog imena
- glas koji seče jastuk
- pretnja pretnja pretnja

ne gasiš telefon
jer nećeš da ga se plašiš
hoćeš da saznaš ko je
da vidi on svoga boga
sve dok jednom ne počneš
da moraš da se plašiš

- jer ima da te silujem
- pazi se napolje noću
- pazi se napolje danju
- lutko znam i gde živiš

uskoro kreće simfonija
svih telefona u kući
dahtanje
pretnje
mobilni
fiksni
nekad sve odjednom
SMS
MMS

impulsi
sve odjednom
vakuum od tri meseca
sve male noćne muzike
protiv jedne male tebe

da ne spavaš
da jedeš samoprekor
jer šta si onaj dan obukla
i šta si kome rekla
i šta si radila pod ćebetom
sa rukom u gaćama

dani koji izranjaju
iz straha od očekivanja
do najgoreg dana
kada na to i navikneš

gledaš kroz ekrane
i više ne čuješ ništa
sem dahtanja pretnji
kroz malu noćnu muziku

jednoga dana dripac
zove sa fiksnog na mobilni

hiljadama brojeva kasnije
istresenih iz belih strana
dobijaš neko ime prezime adresu
gde odlazite samo mama i ti
jer je oca bilo briga kolko i policiju
zatičete istrošenu ženu maminih godina
ima dvojicu sinova i ne zna
koji je od njih opet napravio sranje
ako nisu čak i obojica

mlađi, od dvaespet, priznaje i smeje se
samo se zezao on se samo zezao
jer ga jednom tvoj pijani otac
iznervirao u kafani
pa mu je uzeo sve brojeve
da mu se malo sveti

za tužbu nije bilo osnova kažu
kažu pa to su klinačke zajebancije
i još kažu pa dobro nisu te stvarno silovali

nisi silovana ni tada ni nikada posle
al ako ikad opet čuješ da iko ikome kaže
pa dobro nisi silovana
naučićeš verovatno da razbijaš glave

lepa deca

bila sam ono lepo dete
što ga svi vole
ali ono lepo dete
iz mnogo loše familije
pa se voli još više
iz čistog sažaljenja
i iz predskazanja
da će još više da pati
samo ako nastavi
da raste u lepoticu

u inflaciji
u krevetac
rodbina, komšije, svačije kolege
ubacuju zlatne minduše i priveske

u još grđoj krizi
dok je pola ulice preko u ratu
a žene prave supu od bagrema
u dečja kolica
dedin jaran ubacuje srebrni dolar
da ja njemu donesem sreću

rasla sam u lepoticu
dok se nisam istrkla iz naše ulice
i spakovala sve u crne kese za smeće
sav mrak i svo larmanje
zlato srebro lepotu

zlato i srebro rasprodala
nekad kad je bila frka
sa lepotom raskrstila
da se izmislim ispočetka
sa svime iz crnih kesa
što sam pustila da me nađe
da konačno popričamo

sestra je isto rasla lepa
kroz fasadu loše kuće
da se voli iz sažaljenja

da se voli iz samilosti
srećom ste izgleda
svu takvu ljubav
na vreme potrošili na mene

makar lizni rakiju

danās me zabunjuje
kad drugarice i drugovi
ne mogu da me isprate kad pijemo
kada se sasvim utope
a ja sam još u plićaku

gledam ih kroz zidove od dima
i tek učim kako da im verujem
da su lepše rasli
da ima i drukčije od kolonije
kafanskog lavirinta
sa svakom sobom u svakoj kući
gde rakijom zalivaju i cveće i decu
ćoškovi i dvorišta, krovovi terase
uveče
deluks samoposluge bruke i proste tuge
kad god je lepo vreme i očevi se skupe

i babe i majke sve krčmarice
sa pokvarenom pločom na jeziku:
- ma neka ga muško je

u prodavnicama nije bilo mleka
al niko ne pamti nestašicu piva
i bilo je sveto da i devojčice
makar liznu rakiju
makar za slavu
da ne jede očeve besne na sve
ni majke sa trnjem oko srca
ni babe što stražare čuvaju red

otkako hodam
deda me vodi u kafanu
onu manju gde se više ne razbija
nego se samo igra šah
i povremeno reda radi
besno prevrnu šahovske table
u toj kafani nisu služili sok
dok nisam počela ja da dolazim
tad je gazda pribavio staklenjake

voćnog sirupa od litar
i počeo da mi služi sok u kriglama
dok deda doručkuje jutro iz malih čašica

u onu veću kafanu gde se razbija sve
ušla sam samo jednom po oca
spavao je balav za stolom

s tih svojih sedam godina
ozbiljno sam se zarekla
- ma videćeš ti kad se ja propijem

i posle propisno održala kletvu.

izmišljanja

i vaši očevi su pili
do upišavanja
useravanja
do batina
koje ne biraju telo
i ne žale
nijednu modricu

samo koja je smela to tako da kaže

onda su neke od vas
izmišljale lepe priče o svojim očevima

- meni će tata da kupi veliki bazen
ovog leta ili sledećeg kad bude više toplo
- mene je tata vodio na pecanje
prošli i svaki sledeći vikend
- a meni će moj tata da donese delfina
ama pravog ne na naduvavanje

što se mog oca tiče, možda jednom izmislim:

- da me je vodio kod lekara
kad sam imala temperaturu
- da me onda jednom nije
zaboravio u autobusu
- da nije preko dvadeset godina
pretio da će da nas pobije

pa ga se setim kako je stalno vikao

- ne izmišljaj ženska glavo

i onda nikad ništa o njemu ne izmislim.

(pre)živele

ne znam da li neka od vas danas pije
i ne mislim na čašicu na slavi
na dečjem rođendanu
kad niko ne gleda

znam da ste se neke udale za tipove
koji su vam ko očevi od glave do flaše
i nazdravila bih s vama, žive mi bile
neka i nemamo čemu
živele!
preživele!
dok jesmo, još možemo bilo kuda
obećavam

kafane su naše

prababe moje, moje pratetke
i sve one naše od pre vas
vi danas sećete gusti dim kafana
u koje nikada niste kročile
kad vam nisu dali
ni da mrđnete iz svojih ulica
vino ste u zamrljanoj čaši
i prelivena pena od piva
rakija od meda

i kafanska ste pesma
najviše kafanska pesma

uokvirene
u kibicfenstere
sve do udaje
lutke čuvane
staklene kutije
pogled na ulice
gde se dešava sve
samo ne vama

proklete
da pevate iz grla srca
ono što će ostati kafanama
i vašim pijanim muževima
i vašim pijanim potomcima

sve što popijem
nije od inata prema ovima
što su oduvek smeli da piju
što su vas gazili
majku mi gazili
sestru i mene
i što im se kunem
da neće nikad više
- kad vam kažem:
sve što popijem
za vas je

popijem više od muških
džaba im vekovi kafanskih zavera
otimam im vaše pesme
ruke ne obaramo
razoružani su čim vas čuju
i skroz goloruki
kad utihnete

mrtvujte mirno
dok me je
dok je senke vašeg glasa
kafane su naše

kafa, pivo, momci

kad sam imala devet godina
na slavi sam rekla babi
da se zauvek odričem

- kafe, čak i bele
- piva
- momaka

danas sam popila tri crne kafe
žao mi je što sam zaboravila da kupim pivo
sviđa mi se jedan što nije za mene
i jedan što verovatno jeste
pa mu to zato nikad neću reći

čekam u stvari
čarobno
kafansko ogledalo
pred kojim ću se konačno
razliti u etanolu
pustiti najcrnji mrak
da mi konačno kaže
zašto su nas učili da plivamo
zaveslajima kroz rakiju
pa ću kad konačno budem razumela
klimnuti glavom
ugasiti svetlo
zaključati vrata
ratifikovati sporazum o miru
sa mamurlucima
i posvetiti se isključivo kafi
eventualno s nekim tipom
samo da nije iz moje ulice

najbolji čovek na svetu

u velikom gradu
daleko od naše ulice
konačno sam našla jednog
što zna da popije koliko i ja
i to kao ja

prvo sam u stvari našla svoju kafanu
onu što smo se oduvek čekale
da se razumemo i razbesnimo
spremimo za revolucije
i njega u kafani iza šanka
u njega se svi zaljubljuju na prvu čašu

od prvog zajedničkog pijanstva
otegnuto preko svih prvih jutarnjih autobusa
i dugih plejlisti od najtoplije partizanštine
znam da mi je srodna duša šankerska
i vičem mu da je najbolji čovek na svetu
nemam dokaz za to
ali ni drugi nemaju dokaz protiv

i kad popijemo toliko da ni crta više ne trpi
ja mu kažem sve ikad i on sve ikad sluša
on ne kaže mnogo kod njega je sve iznutra
ali me pusti da vidim kao da je sve rekao
kad zna koja pesma ne sme da se pusti a koja mora

ponekad me optužuje da izmišljam pića
da to što ja pijem ne postoji i ne ide
pa mi zaviri u kriglu i vidi obrise ulice
čiji asfalt kao zmija davi i guta decu
tada mi sipa prvo što nađe da ustalasa penu
da ulicu u krigli rastoči u neko more
i oprašta nam oboma skrnavljenje šanka
dok izmišljenim pićima dajemo imena

on je tu da se nikad ne zaljubim u njega
nego da mi ostane srodna duša šankerska
jače od svake ljubavi
i da me podseti da znam gde su ogledala

pred kojima bele zastave pocrvene
pred kojima se konačno treznim

red

dedina druga žena
koju sam zvala babom
nikad se nije napila

jednom je okusila pivo
pa pljunula
od tad samo lizne rakiju
po slavama i sahranama
po protokolima

kao mlada
devet godina se nalazila
sa jednim momkom u ataru
ona kojoj nisu dali da se opismeni
čekala ga je da završi fakultet
i kad je došao red da se uzmu
pradedu je rekao ne može

- čuo sam da pije
lumpuje i bije se tamo po gradu

tako je baba dočekala četrdesetu
baba devojka van svakog reda
i udala se za mog dedu udovca
koji je isto pio, lumpovao i tuko se
sve dok je mogao
deda je babi bio poslednja šansa
da se uhvati u kakav takav red

par decenija kasnije
čupa kosu sa glave
dok mene uči tom redu

- ne kupaj se nedjeljom i na crveno slovo
- ili bar kosu ne peri
- moraš da sisaš palac dok ušivam dugme na tebi
- moraš jer bićeš razroka
- idi kupi kruva i piva i pitaj treba li mu cigara
- nije pijan ven se opustio
- curice više plaču to je od promene vremena
- curice plaču jer je mjesec pun

- proće ga sutra ne misli on tako ženska glavo
- vala ti je matera kriva što on pije

baba

ženski volter sva od načela

- ne pijem ali ću do smrti braniti tvoje pravo da slobodno piješ
(ako si muško)

izvini baba

pamtim ti svaki red

samo ga zaobilazim

čekam po drugim redovima

možda ću čekati doveka

ali više ne plačem na promene vremena

grad

grad mi ima nekoliko vekova
jezika i istorija
ulica šezdeset godina
i previše neispričanih priča
a ja dvaesedam
i bez zajebancije
svu ljubav
i za tu ukletu ulicu
i za taj pogažen grad
najviše iz vremena
kada mene nije bilo
i najviše u vremenu
kada me nema tamo

ono što jesam videla
moram da učim
da volim ili skršim
da pletem i param logike

da volim što je mama
doslovce plakala za prosutim mlekom
i slučajno me naučila da je mleko zauvek skupo
makar bilo i džaba
da volim što smo se mama sestra i ja izvukle
iako ne znamo ni jedna drugoj da ispričamo
ni kako ni iz čega

da skršim
staklene kugle sa česticama prašine
od starih psovki i pretnji
sve bleđe pamćenje
oca i babe
da skršim
loše terapeute što me ubeđuju
da sam bez njih napukla snežna kugla
i da im kažem da ne znam ni da li su živi
i da neću ni da znam

grada mi je žao
on je istrpeo sve nas
uz trpljenje svega ostalog
čime su ga izmučili

odavno sam naučila da volim
duhove partizana i radništva
što opsedaju rasturene fabrike
spomenike parkove
arhitekturu okrnjenosti
koja kao da je takva i smišljena

hoću da naučim kako da skršim
ropske zgradurine koje nam prave
da su nam radna mesta
poslednjih trideset godina
da skršim one tri smene bez smisla
i plate od kojih se gladije
kojih je taman da si u dugovima
ali da se ipak i dalje opijaš
i misliš da je sve u redu
dok ti se i to ne skrši

grada mi je žao
što njime ne hodamo bolji
prihvatamo nepojmljivo
i svesno davimo bes
koji bi sve to skršio
bes u staklenim kuglama
bes u flašama kriglama
bes od prosutog mleka
života od pretnji i rakije
od redova za nered
od očeva izdajnika obećanja
da neće više, neće više nikad
od majki koje trpe
i ne znaju kud da se okrenu

od celog ovog podmetnutog životarenja.

izmakla sam se
izvukla sam se
ali ta mapa
uvek se lepi za đonove
nizije od živog blata
mrtva mora od prosutog mleka
autoputevi od domaće rakije
toponimi od crnih rupa

sve miriše i daleko od očiju
miriše i dim starih fabrika

grad je bio lep
možda i naša ulica
i možda će opet
ako zglavno pobesnimo.

devojčice za revolucije

ipak hoću sve iz ulice
još jednom da vas sretnem
dođite na taj naš trg
kunem se da ga ima
i da nas sigurno čeka
s milion sporednih ulica
da se po njima razlijemo

izvukla sam se
izmakla sam se
srela sam druge devojčice
rekle su mi manje više
da su sve ulice grdne kao naša
da su i po centrima centara
i po kartonskim barakama
i po cvetnim balkonima
i po mračnim ambarima
devojčice rasle zalivene pivom
hranjene pretnjama
i batinama za dezert
uspavljivane nemuštom mržnjom
programirane nekim redom
što čupa jezike i lomi kičme

neki sa strane kažu
nije isto patiti u kartonu i svili
i nije
a kad se već gađamo očiglednim istinama
najbolje je ne patiti nigde

pa dajte da se konačno sve skupimo
jer previše je takvih ulica
što su jednako mučile preplašene devojčice
i jednako od njih krile
da su devojčice za revolucije

koja prvo hoće u kafanu
nek mi se pridruži za stolom
i neka požuri
blizu su mi ogledala
blizu fajront

koja neće nek sedne pod ćebe prošlosti
neka se svega seti i neka se seti da nas još ima

neka dečaci iz naših ulica budu na trgu sa nama
ako su konačno porasli
ako konačno shvataju
da su nas pogrešno delili
ako još uvek neće
nek im je prost ovaj svet
gde se ni oni ne čuju

nas je dosta za trgove
da ih poplavimo
da ih sasvim srušimo
i sagradimo bolje

i više nas je nego dosta
za najveće revolucije
desile se one ili ne.

Beleška o autorki

Galina Maksimović rođena je 1993. u Zrenjaninu, a trenutno živi i radi u Beogradu.

Radila je kao konobarica, sezonska radnica u poljoprivredi, razvodnica u pozorištu, administratorica baza podataka, freelance content writer, filmska kritičarka, dramska autorka/dramaturškinja, radnica u nevladinom sektoru.

Radila je na više predstava i performansa kao dramaturškinja, autorka i adaptatorka: *Tramvaj zvani samoća*, *Treznilište*, *...I ostali*, *Romeo i Julija*, *Zajedno do dostojanstvenog rada*, *Pobuna u toku*. *Etnodramatizacije*, *Strah od leptira*. Za pozorišni rad nagrađena je nagradom “Josip Kulundžić” (Fakultet dramskih umetnosti), a kao filmska kritičarka nagrađena je priznanjem *The Best Young Critic Award* (AltCine, Grčka). *Devojčice za revolucije* je njena prva rukopisna zbirka poezije, uvrštena u finale konkursa *Trgni se! Poezija! Trećeg trga*.

Zaposlena je u Rekonstrukciji Ženskom fondu od 2019, prvom i za sada jedinom lokalnom feminističkom i antiratnom fondu u Srbiji kao programska koordinatorica.

Najveći deo budno provedenog vremena, na poslu i van njega, provodi baveći se feminističkim i levičarskim aktivizmom.

MAKSIMOVIĆ, Galina, 1993 -
Devojčice za revolucije
Beograd/Zrenjanin, 2020/21.
76 str.

Ovu zbirku dozvoljeno je besplatno preuzimati i deliti, te objavljivati njene delove. Neću vam ništa, časna pionirska, sloboda poeziji! Ako to uradite, javite mi, molim vas, volela bih da znam gde sve ovo može da dospe.

Kontakt: galinatwpg@gmail.com